

Bollenvogelstand gemakkelijk te verbeteren

Patrijs, gele kwikstaart en veldleeuwerik zijn erg gesteld op bloembollenvelden. De relatieve rust maakt het bollenland tot ideale broedplaats. Deze specifieke bollenvogels komen elders in veel lagere aantallen voor. In het kader van duurzaam ondernemen past het om actief mee te werken de vogelstand te verbeteren. De Werkgroep Bollenvogels reikt daarvoor ideeën aan.

Gele kwikstaart is een vogelsoort die een voorkeur heeft voor bollen­velden

Tekst: Arie Dwarswaard
Foto: Richard Burgmeijer

Tijdens het ziekzoeken of nakoppen zijn ze goed te zien en te horen. Het parende geluid van de veldleeuwerik, de roep van de patrijs, of het 'tepiet' van de schol­ekster. Vogels die voor menig bloembollen­tel­er de gewoonste zaak van de wereld zijn. Natuurkenners kijken daar anders tegenaan. Deze soorten hebben een voorliefde voor bollen­velden, en komen dus in andere delen van ons land veel minder vaak voor. Voldoende reden om daar de aandacht op te vestigen. Dit gebeurt al tien jaar in de Duin- en Bollenstreek, waar de Agrarische Natuur- en Landschapsver­eniging Geestgrond samen met de Vereniging voor Natuur- en Vogelbescherming Noordwijk de bollenvogels op de kaart zette en bij menig teler naging welke vogels en in welke aantallen ze voorkwamen. Komend voorjaar gaan hier 20 vrijwilligers opnieuw 600 ha bollen­veld inventariseren. Onder leiding van Landschapsbeheer Zuid-Holland heeft de groep zich ontwikkeld tot een zelfstandig opererende vrijwilligers­groep. In Noord-Holland groeit de belang­stelling voor dit onderwerp, zo stelt Nathalie Reijers van Reijers Landschapsadvies vast. Zij maakt ook deel uit van de Werkgroep Bollenvogels, net als Geestgrond en de VNV Noordwijk, maar ook Vogelbescherming Nederland, Veel­zijdig Boerenland en Vogelwerkgroep Tringa (Noord-Holland). "De bollenvogels komen in de kuststreek in Noord-Holland net zo goed voor. Vanuit Zijpe kwam een vraag om mee te doen met het bollenvogelverhaal. Dat begint daar nu ook te leven. Het tellen gaat daar van de grond komen."

BEHEERSPAKKET

Met alleen tellen zijn de bollenvogels niet geholpen, zo is de opvatting van de Werkgroep Bollenvogels. De bollen­velden zijn aantrek­kelijk als broedgebied omdat het er relatief rustig is. Om de aantrekkelijkheid te verhogen kan een teler een aantal maatregelen nemen. Deze zijn te vinden op de poster die als losse bij­lage is bijgesloten bij dit nummer van Bloembol­lenVisie. Een prijsvraag van Vogelbescherming Nederland maakte het mogelijk om die infor­matie breed te verspreiden. Eén van de sug­gesties is om langs het kopeind een strook in te zaaien met planten waar insecten op af komen. Die insecten dienen weer als voedsel voor de vogels. Een mengsel, bestaande uit klap­proos, koren­bloem, boekweit, witte klaver, wilde mar­griet, kamille en Japanse haver, ingezaaid in het voorjaar, kan hier prima toe dienen, en is hier­voor ook beschikbaar. Daarnaast is een ander

slootkantbeheer een advies. Reijers: "Door het talud minder steil af te laten lopen en het maai­sel na het klepelen af te laten voeren komen er ook weer andere plantensoorten voor die gun­stig zijn voor bollenvogels. Twee bedrijven in Zuid-Holland en twee in Noord-Holland gaan dit jaar met deze suggesties aan de slag. Het zou mooi zijn als meer ondernemers dit gaan doen, bijvoorbeeld als vorm van duurzaam ondernemen. De in te zaaien stroken hoeven maar goed 1,5 meter breed te zijn, en mogen best bereden worden. Veel extra land hoeft het dus niet te kosten." De volledige Maat­regelenkaart om bollenvogels de broedtijd door te helpen is te vinden via de website www.anlv-geestgrond.nl Reijers hoopt dat ondernemers in de toekomst voor de extra maatregelen een beroep kunnen doen op een vergoedingsre­geling, zoals die er ook is voor akker- en weide­vogelbeheer.

Steven Kragten: 'Wees trots op deze vogels'

Steven Kragten, senior beleidsmedewerker van Vogelbescherming Nederland, onderstreept het belang van bollenvogels. "Veldleeuwerik, patrijs en gele kwikstaart broeden graag in bollen­velden. Hoewel minder dan elders lopen ook in de Bollenstreek de aantallen terug. Mid­den jaren zeventig was de veldleeuwerik de meest voorkomende broedvogel in Nederland met 500.000-750.000 broedparen; nu zijn het er nog 34.000, ofwel 95% minder. Dergelijke dalingen gelden ook voor de andere soorten, zoals patrijs. Om het aantal weer te laten toenemen is het inzaaien van kopeinden een goed initiatief. Daar vinden ze insecten waarmee ze hun jongen kunnen voeden. We hebben in akkerbouwgebieden gezien dat deze maat­regel een gunstig effect had op de akkervogels en hun jongen." De meeste bollenvogels zijn inmiddels zo bedreigd dat ze op de Rode Lijst staan. Dat is niet iets voor ondernemers om negatief naar te kijken. "Deze vogels zitten de bedrijfsvoering niet in de weg. Een bollenkweker mag er trots op zijn dat deze vogels graag in de bollen­velden broeden. En wij willen ons steentje daar aan bijdragen door de poster en de maatregelenkaart te financieren. Het zou mooi zijn als de provincies helpen door telers een beheersvergoeding te geven."